

El cine X: un mite despullat

Arribada i subsistència d'un gènere molt esperat

Amb un preu especialment elevat, les pel·lícules qualificades com a X han arribat fa poc a les nostres sales. S'esperava que tindrien una gran acollida. De moment, tot sembla indicar que aquestes esperances no tenien un fonament massa segur.

Uns productes molt tipificats

El porno dur o *hard-core* ha estat present des de l'inici del cinema, però no assolirà carta de legalitat fins al principi de la dècada dels setanta. Primer va ser a Dinamarca, on en 1969 es va aprovar una llei que liberalitzava revistes, pel·lícules, fotografies pornogràfiques, etcètera, i després va ser als Estats Units, on, gràcies a una sèrie de jutges liberals, que van invocar el primer punt de la Constitució nord-americana, referent a la llibertat d'expressió, es va legalitzar l'exhibició en locals públics del cinema *hard-core*.

El cinema X ha estat reclòs en un *ghetto*, en diversos sentits: com a gènere, en l'exhibició (sales que s'hi dediquen exclusivament) i per part de la

crítica (on s'ha estudiat molt poc i s'ha despreciat).

Es tracta d'un gènere que s'ha caracteritzat pel nul interès i la minsa rellevància que presenta. Dos factors, principalment, n'han estat els causants. D'una banda, la seua supercodificació. És un gènere subjecte a uns motlles molt rígids de producció/exhibició i d'estructura. Cada pel·lícula ha de presentar, com a mínim, una certa quantitat de números porno (normalment la meitat de la pel·lícula o més) amb una multiplicitat de variants que esgota qualsevol manual sexològic a disposició. Aquests números es caracteritzen per una tremenda rutina i fins i tot, de vegades, per l'absència quasi total d'erotisme, que provoca el sopor de l'espectador.

I, de l'altra, es tracta de produccions de gran modestia, que presenten un caràcter de producte B o Z. Solen tenir una durada estàndard inferior a la resta de les pel·lícules (uns 60 minuts), el rodatge es fa en

Una escena de «The Devil in Miss Jones»

molts pocs dies, el muntatge brilla per l'absència. També es caracteritzen per la utilització abusiva del *zoom* i pels pressupostos molt curts (encara que alguns ultrapassen el d'algunes pel·lícules «espanyoles!»).

Tot això redunda directament en la qualitat dels films. Els directors estan obligats a dirigir en sèrie i de forma atropellada.

Poques pel·lícules han pogut transcendir la característica estructura d'es-

pectacle de bulevard i capgirar les relacions entre significat i significant. Entre aquestes es podria esmentar la trilogia de Gerard Damiano *The Devil in Miss Jones*, *Memories within Miss Aggie* i *The Story of Joanna*. Però principalment l'obra mestra del gènere és sens dubte *Behind the green door*, dels californians Jim i Artie Mitchell, provinents del camp del cinema *underground*. Protagonitzada per la model Marilyn

Chambers (que podem veure ara en la pel·lícula *Rabia*, de David Cronenberg), que, a diferència de la major part de les actrius del cinema X, no prové de la prostitució, representa una afortunada conjunció d'humor soterrat i un cert esteticisme acurat.

No obstant això, el

dels escassos exemples de realitzacions dignes en el camp del cinema *hard-core* o porno dur: *El diablo en la senorita Jones* (*The Devil in Miss Jones*).

En realitat, la possible rellevància cinematogràfica d'aquesta pel·lícula, cal situar-la en el context d'un gènere tan codificat com és

«*The Devil in Miss Jones*», un dels pocs exemples acurats d'aquesta cinematografia

ara el porno dur. Enfront de l'extrema grolleria i l'inexistent interès que solen presentar aquests productes, *El diablo en la senorita Jones* s'erigeix com una producció realitzada amb certes pretensions i una realització molt més acurada i menys desgana-da (fotografia, *raccords*,

terreny del *soft-core* o porno bla, molt menys codificat que el cinema X, ha donat a la llum un bon grapat de pel·lícules força interessants, d'Oshima a Bertolucci passant per Borowczik, fins arribar a l'interessant (i desconegut en aquest país) Russ Meyer, un pioner dels *nudies* dels anys seixanta, que, amb una delirant fixació macromamària (típica del *bigger is better* nord-americà) i divertides paròdies de les *starlets*, de Hollywood, practica una curiosa utilització de la càmera subjectiva des del punt de vista «de la bragueta».

Com deia Alain Robbe-Grillet, «sabem, després de Marx, que tot és política, fins i tot (i sobretot) l'apolicisme. I sabem, després de Freud, que tot és sexual, fins i tot (i sobretot) la censura.»

En 1973, després de la coneguda i molt mediocre *Garganta profunda* (*Deep Throat*), el director nord-americà Gerard Damiano realitzarà la que fins ara s'ha considerat com un

música, decorats, interpretació) del que sol caracteritzar el 99% de les pel·lícules X.

Damiano utilitza com a referència cert cinema fantàstic a l'estil d'*El difunto protesta* i *El diablo dijo no*, però en aquesta ocasió es tractarà d'una dona madura que, després de suïcidar-se en la banyera (una inspirada i inquietant escena) i davant de la imminència que serà condemnada a l'infern, demanarà a un sol·lícit dimoni un últim desig abans de ser condemnada al foc etern: «ser consumida per la luxúria».

La descripció de tot el ritu iniciàtic (que configura la part pròpiament porno del film) es caracteritza, de la mateixa manera que *Behind the green door*, per ser elaborada amb una cura superior a la normal, introduint-hi un aspecte imaginari i oníric, que tradueix una concepció profundament hedonista i una certa plasereria envers els aspectes, diguem-ne, extraterrenals de l'existència.

Les sales X contra la tercera edat

Hi ha una escena de la pel·lícula on el protagonista, un roget ben dotat, fa tal sèrie de filigranes que al·lucina la *partenaire*, i aquesta, simulant un èxtasi, li amolla un «c'est bon, c'est bon, plus, plus... Daniel», que, segons l'espontània traducció del jubilat que seu a la butaca de la meua dreta, venia a dir «Danielet, fill, tens un piú que no te'l mereixes».

Ferran TORRENT

Rialla general i avis d'expedient per part de l'acomodador que té cura del ramat d'entusiastes aficionats al gènere.

Entusiastes, d'altra banda, en edat crítica, ja que la mitjana d'edat del personal ultrapassa la seixantena. Això, i algun representant de cartera buida, que, en vista del nivell de vendes, mata la desesperació fent de *voyeur*, són els clients que ofereixen aquesta mena de sales.

Segons em comenta l'amable traductor de la meua dreta, les sales X fan una competència innoble a les excursions que organitzen les parròquies dels pobles confrontants a la capital. «El capellà del meu poble està que trina», confessa, jocós, el jubilat. «L'última excursió que va programar a Lourdes no arribà a cobrir la meitat de l'autobús, i hagué de suspendre-la.»

La paga de pensió és curta, i com que les alegries que proporcionen les pelegrines excursions religioses són tan migrades, la xicalla neolítica opta per donar marxa al cos. És així que «llars de jubilats» de la comarca de l'Horta constitueixen penyes amb fons econòmic comú, per tal que els socis puguin viatjar a la ciutat d'un en un, de dos en dos o, si la caixa de cabals té bona salut, la penya sencera. L'entrada són quatre-centes peles.

La pel·lícula no té massa argument, però és obvi que manté atent l'espectador. Resulta curiosa la singular solidaritat que envers el protagonista té la clientela. Els esforços d'ejaculació, o les distintes postures que adopta Daniel en pla di-

dàctic, són correspostos pel públic, que es belluga en la butaca com si intentés furtar seqüència a l'artista. Murmuris d'aprovació recorren la sala quan, per sorpresa, apareix una vistosa negra, que es mou millor que Pinito del Oro. La morena cala foc al cinema.

El vellet em fa una colzada gratuïta insinuant-me atenció a l'escena. L'activitat de la negra, agafada en primer pla, ompli la pantalla, mentre el silenci envaeix la sala. Silenci que trenca una veu aflautada des de les files davanteres: «la negra té boca per a tot», exclama l'entusiasta, que és replicat pel servei d'ordre amb un «coño, haga el favor de callarse». Prohibida la llibertat d'expressió.

Als noranta minuts, aproximadament, finalitza la teràpia, entre el frenesí incontrolat dels actors, que han muntat una falla humana; vuit o deu potes s'ajunten en un grandios llit amb somier d'aigua. La negra, que té el Daniel desfet, s'arramba a Alice, la protagonista. S'organitza una *mêlée* impressionant: «Plus, plus, plus...», diuen ells. Però, no hi ha res a fer, els de la penya estan a punt de rebentar.

Aquests estranys locals

Fou pel maig de 1983 que es va autoritzar l'obertura de les anomenades Sales X a l'Estat espanyol.

Aquests cines són destinats a l'exhibició de films «de caràcter pornogràfic o que facen apologia de la violència». Tanmateix, no fou fins al març d'enguany que començaren a funcionar els primers establiments d'aquest tipus. Tot i

que ni tan sols tenen dret a nom propi, les seues portes van atraure de seguida una clientela més o menys àvida o curiosa de veure certs exercicis eròtics, sovint poc imaginatius. Fa anys que estaven ja a l'abast de la major part dels ciutadans d'Europa; testimoni: la vila de Perpinyà, que durant alguns anys acollia cada setmana riuades de

persones guiades pel bon desig de passar la frontera d'una dictadura, menjar bé i veure exactament això que les sales X ofereixen ara.

Al marge del gènere cinematogràfic que presenten, es caracteritzen per un fet que podria ser considerat discriminatori. A l'espectador que vulga veure segons quines escenes, li costa més diners dels que

paga, per exemple, el client d'una pel·lícula no marcada amb la fatídica inicial. Aquest sobrepreu s'explica pel fet que el distribuïdor ha de pagar un 45'5% de la recaptació a l'erari. És una mena de tribut per «immoralitat».

Actualment hi ha sales X a València, Alacant, Ciutat de Mallorca i Barcelona.